
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
LI2025/01130

Remissyttrande av Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)

Sammanfattning

Region Norrbotten ställer sig positiv till utredningens övergripande inriktning, men ser behov av att:

- Utvidga analysen till att även omfatta anslutning med flyg till Arlanda för att inkludera norra Sveriges behov av tillgänglighet.
- Komplettera utredningen med en analys av industriutvecklingens omfattande fly in- fly out- resande.
- Beakta möjligheten att bedriva isbrytning till hamnar för flygbränsleförsörjning även i norra Sverige.
- Säkerställ behovet av samhällsviktiga flyglinjer i ett totalförsvarsperspektiv samtidigt som finansiering för statligt upphandlad trafik behöver tryggas.

Med dessa kompletteringar kan utredningen bättre bidra till ett robust och rättvist transportsystem för hela landet.

Region Norrbottens synpunkter

Region Norrbotten välkomnar i stort de förslag som presenteras i utredningen om Arlanda flygplats. Arlanda är en central nationell knutpunkt för både inrikes och utrikes resor, och dess funktion är avgörande för Sveriges internationella tillgänglighet. Utredningens ambition att stärka Arlandas roll är därför positiv.

Samtidigt vill Region Norrbotten lyfta ett antal viktiga kompletterande perspektiv.

Nationellt perspektiv på tillgänglighet

Utredningen har ett tydligt fokus på Stockholms- och Mälardalsområdet, både vad gäller befolkningsprognoser och åtgärdsförslag. Detta riskerar att ge en snedvriden bild av de faktiska behoven. För norra Sverige är flyget till Arlanda det enda rimliga alternativet för att nå både nationella och internationella destinationer. Att kunna ta sig till Arlanda bör därför ses som en nationell angelägenhet, inte enbart som en regional fråga. Utifrån utredningens underlag kan konstateras att flygplatserna i Norrbotten står för nästan en tredjedel av alla inrikesresor till Arlanda. Region Norrbotten anser att utredningen även bör hantera flyget som en möjlig anslutning till Arlanda flygplats och en betydande förutsättning för utvecklingen av Arlanda flygplats.

Vikten av isfria farleder för att säkerställa flygbränsleförsörjning är något som lyfts i utredningen. På samma sätt som utredningen föreslår förbättrade förutsättningar för att bedriva isbrytning i farlederna till Gävle hamn, vill Region Norrbotten understryka vikten av att även hamnarna längs Norrlandskusten beaktas. Dessa är avgörande för flygbränsleförsörjningen till flygplatser i norra Sverige, vilket i sin tur är en förutsättning för en fungerande inrikestrafik till Arlanda.

Industriell utveckling och arbetsresande

Utredningens tydliga fokus på Arlandas omland och dess befolkningsprognoser som underlag för behov av åtgärder riskerar att underskatta andra förutsättningar som kan bidra till en utveckling av Arlanda.

Den pågående industriella expansionen i norra Sverige medför – och kommer under överskådlig tid att medföra – omfattande flygbaserade arbetsresor, så kallade fly in–fly out-resor. Detta skapar ett betydande resandeunderlag till och från Arlanda, både inrikes och utrikes. Inget av detta fångas i dagens befolkningsprognoser och därför föreslår Region Norrbotten att utredningen kompletteras med en analys av hur dessa reseströmmar bidrar till Arlandas utveckling, som en del av underlaget till åtgärdsförslagen.

Samhällsviktiga flyglinjer och totalförsvarsperspektiv

Region Norrbotten är positiv till att utredningen lyfter behovet av att säkerställa samhällsviktiga flyglinjer utifrån ett totalförsvarsperspektiv. I norra Sverige är flyget inte bara ett transportmedel – det är en nödvändig infrastruktur för att upprätthålla samhällsfunktioner, sjukvård, näringsliv och försvar när andra rimliga alternativ saknas.

Samtidigt ser Region Norrbotten ett behov av att säkerställa långsiktig finansiering när behovet av statligt upphandlad trafik ökar. Det finns annars en risk att ökade krav på samhällsviktiga flyglinjer tränger undan annan viktig statligt upphandlad trafik med negativa konsekvenser för regional tillgänglighet som följd.